

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

ટેક્સ અપીલ નંબર ૧૭૯૮/૨૦૦૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટ્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય	

	પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	
પ.	દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રિત કરવું કે નહિ?	

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ તરફે મિસ્ટર કે. એમ. પરીખ, એડવોકેટ

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧ તરફે મિસ્ટર આર. કે. પટેલ, એડવોકેટ

=====

ઇનકમ ટેક્સ કમિશનર-૧.... અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

મેસર્સ અમરશિવ કન્સ્ટ્રક્શન લિમિટેડ.... સામાવાળા(ઓ)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

મૌખિક ચુકાદો

(એસ. એચ. વોરા, ન્યાયમૂર્તિ)

૧. હાલની અપીલ દ્વારા, અપીલકર્તાએ આયકર અપીલીય ન્યાયિકરણ, અમદાવાદ બેંચ "બી" દ્વારા આઈટીએ નંબર ૧૭૪૨/અહદ/૨૦૦૧ માં આકારણી વર્ષ ૧૯૮-૯૯ માટે પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૦.૨.૨૦૦૬ ના ચુકાદા અને હુકમને પડકાર્યો છે.

૨. તારીખ ૨૫.૭.૨૦૦૭ ના રોજ હાલની અપીલ ગ્રાહ્ય રાખતી વખતે, આ કોર્ટે કાયદાનો નીચે મુજબનો સબસ્ટન્શિયલ પ્રશ્ન ઘડ્યો છે: "શું કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, સબ-કોન્ટ્રાક્ટર, એસોસિએટ કન્સર્ન દ્વારા પૂર્ણ કરવામાં આવેલા કામના આધારે કરવામાં આવેલ રૂ. ૬,૯૦,૦૦૦/- નો ઉમેરો, સબ-કોન્ટ્રાક્ટર દ્વારા કોઈ બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું ન હતું તે હકીકત પર આધાર રાખવામાં આવેલ હોવા છતાં, સદર ઉમેરો રદ કરવામાં ન્યાયિકરણ કાયદાની દૃષ્ટિએ સાચું હતું?"

૩. હાલના કેસની હકીકતો એ છે કે તારીખ ૩૦.૧૧.૧૯૯૮ ના રોજ કુલ આવક રૂ. ૨,૫૦,૩૧,૯૮૦/- જાહેર કરતું આવકનું પત્રક ફાઈલ કરવામાં આવ્યું હતું. સદર પત્રકની પ્રોસેસિંગ તારીખ ૧૭.૫.૯૯ ના રોજ કરવામાં આવી છે અને સદર એક્ટની કલમ ૧૪૩(૨) હેઠળની નોટિસ તારીખ ૭.૯.૯૯ ના રોજ ઈસ્યુ કરવામાં આવી હતી. તે દરમિયાન, કરદાતાએ આઈટી એક્ટની કલમ ૧૫૪ હેઠળ તારીખ ૭.૬.૯૯ ના રોજ એક અરજી ફાઈલ કરી છે જેમાં એવી રજૂઆત કરવામાં

આવી છે કે દાનની પ્રાપ્તિઓ અમર કન્સ્ટ્રક્શન કંપનીના નામે છે. અમર કન્સ્ટ્રક્શન કંપની એ અમરશિવ કન્સ્ટ્રક્શન કંપનીનો એક વિભાગ છે જે અગાઉના વર્ષોના રેકૉર્ડ પરથી ચકાસી શકાય તેમ છે. સિંધુ સેવક સંઘનું તારીખ ૩.૧૧.૯૫ નું પાત્રતા પ્રમાણપત્ર પણ ફાઇલ કરવામાં આવ્યું છે જે મુજબ મુક્તિ તારીખ ૩૧.૩.૯૮ સુધી માન્ય છે. આ અરજીનો આજ દિન સુધી નિકાલ કરવામાં આવ્યો ન હોવાથી, તેનો નિર્ણય આકારણી હુકમ સાથે કરવામાં આવ્યો છે. વિગતવાર પ્રશ્નાવલી સાથેની કલમ ૧૪૨(૧) હેઠળની નોટિસ તારીખ ૨૭.૨.૨૦૦૦ ના રોજ ઇસ્યુ કરવામાં આવી હતી. નોટિસોના પાલનમાં તેમજ જુદી જુદી તારીખોએ ઓર્ડર શીટ દ્વારા ઉભા કરવામાં આવેલા વધુ પ્રશ્નોના પાલનમાં, કરદાતાએ જરૂરી વિગતો પૂરી પાડી છે. રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પર વિચાર કર્યા પછી, આકારણી હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. કરદાતાએ સદર આકારણી હુકમને સીએઆઈટી(એ) સમક્ષ પડકાર્યો હતો, જે અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો. સીએઆઈટી(એ) ના સદર હુકમ વિરુદ્ધ, રેવન્યુએ આઈટીએટી સમક્ષ અપીલ પસંદ કરી હતી. આઈટીએટીએ પણ અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરી હતી. આઈટીએટીના સદર હુકમથી નારાજ થઈને, રેવન્યુએ આ કોર્ટ સમક્ષ હાલની ટેક્સ અપીલ દાખલ કરેલ છે.

૪. અમે પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ્સને સાંભળ્યા છે અને રજૂઆતો પર વિચાર કર્યો છે. વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર પરીખે અમને એ.ઓ. ના

હુકમ અને અપીલની મેમોમાં ઉઠાવવામાં આવેલા કારણો દર્શાવ્યા છે, અને ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે નીચેની બંને સત્તાધિકારીઓએ અપીલનો નિર્ણય કરતી વખતે ગંભીર ભૂલ કરી છે અને સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે જે આ કેસની હકીકતોને લાગુ પડતો નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તારીખ ૧૦.૨.૨૦૦૬ નો હુકમ કાયદાની દૃષ્ટિએ ખરાબ છે, અને તેથી આ અપીલ આ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવાને પાત્ર છે. તેનાથી વિપરીત, મિસ્ટર પટેલે અમને સમગ્ર રેકૉર્ડ, ખાસ કરીને ન્યાયિકરણ તેમજ સીએઆઈટી(અપીલ્સ) દ્વારા હકીકતોના તારણો દર્શાવ્યા છે. સીએઆઈટી(અપીલ્સ) એ સમગ્ર મુદ્દાનો નિકાલ કરતી વખતે ઇ.ડી. સસૂન એન્ડ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ સીએઆઈટી, ૨૬૧ આઈટીઆર ૨૭ ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે, અને પેરા ૨.૨ અને ૨.૩ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૨.૨ સમાન સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ઇ.ડી. સસૂન એન્ડ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ સીએઆઈટી, ૨૬૧ આઈટીઆર ૨૭ માં પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જો કરદાતા આવક મેળવવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત કરે છે, તો આવક તેને ઉપાર્જિત થઈ હોવાનું કહેવાય છે, ભલે તે પછીથી પ્રાપ્ત થાય. મૂળભૂત ખ્યાલ એ છે કે તેણે આવક મેળવવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત કરેલો હોવો

જોઈએ. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા તેના પર દેવું હોવું જોઈએ. જ્યાં સુધી અને જ્યાં સુધી કરદાતાની તરફેણમાં કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા દેવું ઊભું કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, એવું કહી શકાય નહીં કે કરદાતાએ આવક મેળવવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત કર્યો છે અથવા આવક તેને ઉપાર્જિત થઈ છે. કાનૂની સ્થિતિ અંગે, અપીલકર્તાના વિદ્વાન કાઉન્સિલે રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તાની તરફેણમાં રૂ. ૬.૯ લાખની રકમ મેળવવાનો અધિકાર ઊભો થયો છે કે કેમ તે જોવું રહ્યું, જે અશોક કન્સ્ટ્રક્શન કંપની, અન્ય ભાગીદારી પેઢી, જે અપીલકર્તા કરતાં અલગ કાનૂની ઓળખ ધરાવે છે, તેના દ્વારા પ્રોગ્રેસમાં રહેલા કામના સંદર્ભમાં ક્લોઝિંગ સ્ટોક તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી. તે વિવાદમાં નથી કે અપીલકર્તાને અશોક કન્સ્ટ્રક્શન કંપની દ્વારા પ્રોગ્રેસમાં રહેલા કામ તરીકે દર્શાવવામાં આવેલા રૂ. ૪૬ ના સંદર્ભમાં અશોક કન્સ્ટ્રક્શન તરફથી કોઈ બિલ મળ્યું ન હતું. વધુમાં, એ પણ વિવાદમાં નથી કે અપીલકર્તાએ મહી કેનાલ સત્તાધિકારીઓને ઇન્વોઇસ મોકલ્યા ન હતા. આ હકીકતો સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત કરશે કે અપીલકર્તા પાસે અશોક કન્સ્ટ્રક્શન કંપની દ્વારા બેલેન્સ શીટમાં જાહેર કરાયેલા પ્રોગ્રેસમાં રહેલા કામના સંદર્ભમાં મહી કેનાલ સત્તાધિકારીઓ પાસેથી વસૂલાત કરવાનો કોઈ અધિકાર નહોતો. તેથી, સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કેટલાક કેસોમાં અવલોકન

કરાયા મુજબ, આવક ત્યારે જ ઉપાર્જિત થાય છે જ્યારે કરદાતાને તે મેળવવાનો અધિકાર મળે છે અને જો મેળવવાનો અધિકાર સ્થાપિત ન થાય, તો કરદાતાને કોઈ આવક ઉપાર્જિત કે ઉદ્ભવશે નહીં. તેથી, તેમણે દલીલ કરી હતી કે હાલના કેસમાં, આવક મેળવવાનો કોઈ અધિકાર ન હોવાથી, કારણ કે અશોક કન્સ્ટ્રક્શન દ્વારા બિલો રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા, તેથી પ્રોગ્રેસમાં રહેલા કામ પર ૧૫% ની ડીમ્ડ ઇનકમ ગણીને તેના પર ટેક્સ લગાવવાનો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી.

૨.૩ મેં અપીલકર્તાના કાઉન્સિલને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીનું અવલોકન કર્યું છે. કેસની હકીકતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને અપીલકર્તા અને મહી કેનાલ સત્તાધિકારીઓ વચ્ચેની ચુકવણીની શરતો અને અશોક કન્સ્ટ્રક્શન કંપની દ્વારા અપીલકર્તાને ઇન્વોઇસ રજૂ કરવાની પદ્ધતિ જોતાં, તે સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તાને જ્યાં સુધી અશોક કન્સ્ટ્રક્શન દ્વારા તે હદ સુધી બિલ રજૂ કરવામાં ન આવ્યું ત્યાં સુધી પ્રોગ્રેસમાં રહેલા કામના સંદર્ભમાં રૂ. ૬.૯ લાખની રકમ મેળવવાનો કોઈ અધિકાર મળ્યો નથી. આ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને અને સર્વોચ્ચ અદાલતના ઉપરોક્ત નિર્ણયોને અનુસરીને, હું ઠરાવું છું કે સબ-કોન્ટ્રાક્ટર દ્વારા બિલો રજૂ કર્યા વિના અપીલકર્તાને

આવક ઉપાર્જિત કે ઉદ્ભવી ન હોવાથી, કાલ્પનિક આવકના આધારે તેના પર ટેક્સ લગાવવાનો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. આ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, હું ઠરાવું છું કે સદર ઉમેરો ન્યાયી નથી અને તે રદ કરવામાં આવે છે."

૫. સીએઆઈટી(અપીલ્સ) દ્વારા હકીકતો શોધવાની આ ક્વાયત ન્યાયિકરણને પણ યોગ્ય લાગી છે અને ન્યાયિકરણ દ્વારા, વિગતવાર, કરદાતાને વ્યાજનું કોઈ ઉપાર્જન થયું ન હોવાના આધારે ઉમેરો રદ કરવામાં આવ્યો છે અને ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે સીએઆઈટી(અપીલ્સ) એ ઉમેરો યોગ્ય રીતે રદ કર્યો છે.

૬. ફેક્ટ્યુઅલ મેટ્રિક્સ તેમજ નીચેના બંને સત્તાધિકારીઓ દ્વારા હકીકતોના તારણો પર, અમે મિસ્ટર પરીખ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોથી સહમત નથી કે રકમ ઉપાર્જિત થઈ છે અને રદબાતલ અયોગ્ય છે. અમે ઠરાવીએ છીએ કે રકમનું કોઈ ઉપાર્જન થયું ન હતું, વાસ્તવમાં, અમે એ પ્રસ્તાવ સ્વીકારવામાં અસમર્થ છીએ કે કરદાતાની રૂ. ૬,૮૦,૦૦૦/- ની આવક તેની આવકમાં ઉમેરવી પડશે. માત્ર એટલા માટે કે હિસાબી ચોપડાઓ જોવા જોઈએ નહીં તે ન્યાયિકરણ તેમજ સીએઆઈટી(એ) ના હુકમને નબળો પાડતું નથી. નીચેના સત્તાધિકારીઓ દ્વારા લેવામાં આવેલા વલણ કરતાં અલગ વલણ લેવા માટે અમે

સહમત નથી.

૭. અમારી વિચારણા માટે રજૂ કરાયેલા પ્રશ્નનો જવાબ કરદાતાની તરફેણમાં અને રેવન્યુની વિરુદ્ધમાં આપવામાં આવે છે. અમે ઠરાવીએ છીએ કે સબ-કોન્ટ્રાક્ટર દ્વારા કોઈ બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું ન હતું તે હકીકત પર આધાર રાખવામાં આવેલ હોવા છતાં, સબ-કોન્ટ્રાક્ટર, એસોસિએટ કન્સર્ન દ્વારા પૂર્ણ કરાયેલા કામના આધારે કરવામાં આવેલ રૂ. ૬,૯૦,૦૦૦/- નો ઉમેરો રદ કરવામાં ન્યાયિકરણ કાયદાની દૃષ્ટિએ સાચું હતું. હાલની ટેક્સ અપીલ ફગાવવામાં આવે છે.

(એસ. કે. ઝવેરી, ન્યાયમૂર્તિ)

(કે. જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

મંડોરા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.